

تفایس کتابخانه

(۲)

مجموعه خطی نفیس

(۴)

دو نسخه از مندرجات سه گانه این مجموعه ، در شماره های قبل شناسانده شد :

- الف - معارج الفهم فی شرح المنظم .
- ب - الفصول النصیریة .

اینک نسخه سوم :

ج - منهاج الیقین فی اصول الدین

مشخصات اصل کتاب :

- این کتاب که گاهی آنرا منهاج الیقین (۱) و بعضی آنرا منهج الیقین (۲) نیز خوانده اند ربی و در فن کلام و اصول معارف اسلامی میباشد و مشتمل بر مقدمه ای کوتاه و دو اوزده منهج است بدین ترتیب :
- المنهج الاول - فی تقسیم المعلومات .
  - المنهج الثانی . فی تقسیم الموجودات .
  - المنهج الثالث - فی احکام الموجودات .
  - المنهج الرابع - فی اثبات واجب الوجود تعالی و بیان صفاته .
  - المنهج الخامس - فیما یشتمل علیه تعالی .

(۱) و (۲) بجلد دوم الذریعه و مقدمه خلاصه الاقوال و نسخه های

اجازة سیله منہنا در بحار الانوار مرآه شود .

المنهج السادس - فی العدل .

المنهج السابع - فی النبوة .

المنهج الثامن - فی الامامة .

المنهج التاسع - فی المعاد .

المنهج العاشر - فی الوعد والوعيد .

المنهج الحادى عشر - فی الاسماء والاحكام .

المنهج الثانى عشر - فی الامر بالمعروف والنهي عن المنكر .

مقدمة كتاب در تعريف و تقسيم علم ، و هريك از مناهج آن مشتمل بر مباحث و مسائلى ميباشد . در هر مسأله آراء و اقوال فرق مسلمين با دالماً اجمالى آنان بيان شده و بر مذهب اهل حق استدلال بعمل آمده است .

آغاز : بسم الله ، رب وقفتى و زدنى علماً و اختم بالحسنى ! الحمد لله منشىء الفطر و خالق البشر و .. اما بعد - فان للعلوم مناراً و قدراً فاعظم بها شرفاً و فخراً ... و قد رسمناها بمناهج اليقين فى اصول الدين و عليه التكلان ...

انجام : ... و اذ قد وفقنا الله تعالى لاتمام ما اردناه و ... فلنحمد الله تعالى حمداً ... و نسأل اخواننا الصالحين القارين لهذا الكتاب ان ... وان يترحموا علينا عقب صلواتهم و يذكرونا فى خلواتهم ! و الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيد المرسلين محمد النبى و آله الطاهرين و صحبه المنتجبين آمين رب العالمين .

مؤلف : اين كتاب نيز چون نسخه اول ابن مجموعه ، از مؤلفات گرانبهاى جمال الدين ، حسن بن يوسف بن مطهر معروف به علامه حلى (ره) ميباشد كه ظاهراً هنوز بطبع نرسيده است .

ارباب تراجم راسخن دربارهٔ نبوغ و زيادى تصنيفات ابن علامه بزرگوار بسيار ، و بعضى راه مبالغه را پيموده و تا هزار تصنيف براى او ذكر كرده اند (۱) . و كمترين حدى كه اهل تحقيق براى نوشته هاى او گفته اند اينكه : اگر نوشته هاى او بر ايام عمرش از بعد بلوغ تا وفاتش تقسيم شود ، هر روزى سى بيت (سطر) خواهد بود . (۲)

(۱) منتهى المقال ، نقل از روضة المعارفين .

(۲) منسوب به محقق خوانسارى (ره) .

شیخ ابوعلی‌ره در منتهی المقال از سید عبدالله شوشتری نقل کرده که علامه حلی در سن کودکی، قبل از بلوغ بدرجه اجتهاد رسیده بود و علاقه‌مندان باو منتظر بلوغ او (۱) بودند تا از او تقلید نمایند .

خدمات این عالم جلیل باسلام و تشیع در تواریخ و تراجم مسطور، و او را از عجایب روزگار و نوابغ دهر بشماره می‌آورد .

او را وصیتی است بفرزندش فخرالمحققین که در آخر کتاب قواعد الاحکام ثبت شده و بسیار قابل استفاده است .

شرح کتاب :

این کتاب را شیخ کمال الدین عبدالرحمن بن محمد بن . . . بن عتایی حلی (ره) در سنه ۷۸۷ هـ شرح نموده و بخط خود او ، در خزانه کتب غریبه ضبط است (۲) .

نسخه های کتاب :

بطوریکه از فهرستها برمیآید نسخه‌هایی از این کتاب ؛ در کتابخانه‌های آستان قدس رضوی (ع) و دانشکده حقوق تهران و شیخ محمد سماوی و علامه اردوبادی و غیره نیز موجود است .

مشخصات این نسخه :

قطع صفحه : نامه‌ای = $۱۳ \times ۱۸/۵$ ، شماره صفحات : ۲۷۴ ،

(۱) در تحصیل اصول عقاید و معارف اسلامی باید هر کسی مجتهد باشد یعنی با مراجعه بادلّه و براهین مناسب حال و فکر خود ، یقین و اطمینان بآنها حاصل نماید . ولی در فروع و احکام و دستورات عملی می‌تواند از مجتهد جامع الشرايط تقلید نماید یعنی بگفته‌های او که از مدارک معتبره بدست آورده است اعتماد نموده و برطبق آنها عمل کند .

و شرط است در مجتهد مرجع تقلید که بالغ و عاقل و مؤمن و عادل و مرد آزاد و حلال زاده و زنده باشد پس تقلید طفل نابالغ و دیوانه و غیر مؤمن و فاسق و زن و بنده و مرده و زنازاده جایز نیست .

(عروة الوثقی و سایر رسائل عملیه)

(۲) الذریعة ، ج ۲ : صفحه ۵۰۲ .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ   در وقوع زرقی علماء اجماعی
 الحقیقة منسوبة الفطرية وظرف البشر ومهمهم يعقوب العبد والظفر فقال في
 كبرياءه وعظمته وحل في جبروته ويدهم الله وصلى الله على خير خلقه
 محمد النبي وعلى الصوف من عبوده الساكنين في طهره منه أصابا
 فان للعلوم منارة أو نوراً إذا علم بها شراً ونجرام أنها مساوية في
 الشرف بحسب تفاوتها وعلماها ومختلفة في العدم فتباخلاف
 معلوماها ولاسك ان اسرة الانسا هو واحد (الوجود تعالى وقدس
 ما لعلم به تكبر اعلا الفتن والعلم المتكلم به هو علم الكلام الناظر
 في دول الله تعالى وصفاته والمعلوم منه كنهه ناشرته قد عانا ذلك ال
 انشا بجمع كسوى على ما حتمه السريعة ودفاعه اللطيفة مع
 لخصها المذاهب المعولة عن العموم الذي تنسبها من المتكلمين والاول
 من الحكماء المذاهب والاشارة الى قواعد الفرقين في حق الفيليين
 وكسوى كسوا منها ومبنيين من الباطل مصمدين في ذلك على مبدأ الكلك
 ومفضض العدل وندرجها من مباح المعنى في اصول الدين والله
 المتعاقب وعلية التكاليف وسبل الكسوة المطورة بسيد الواليد
 مقدمه كسرا العاديه بها وهي العسامة تصور باعتبار حضور
 امدرك في الدين والصدق باعتبار كسوة الحاضرة حكما وطلب الاول
 عن معنى الخصم والعتسان الحاضرة في الدين وكل منهما ضروري
 ومكتسب ه وما قبل من الاول ضروري كلفه الطائفة في كسنا

شماره سطرها: ۱۹، قطع نوشته: ۸×۱۲/۵ سانتیمتر، کاغذ: آهاردار ضخیم قدیمی زرد؛ خط: نسخ متوسط.

عنوانها با سرخی نوشته شده، و با خط سرخ جدا شده است. کاتب: نام معلوم؛ تاریخ کتابت نیز در اثر صحافی نامعلوم است ولی روی شاهت کاغذ و خط و سایر قرائن، در تاریخ کتابت نسخه اولی (۷۵۵هـ) و بدست همان کاتب نوشته شده است. ده ورق از اواخر کتاب صحافی و تمویض شده و در کاغذ ضخیم سفید با خط نسبتاً بهتری نگارش یافته است.

صفحه اول کتاب برای نشان دادن نمونه خط و جهات دیگر گراور و ضمیمه شده است. جلد این مجموعه مقوای تاج قهوه‌ای مستعمل میباشد. (پایان شناسا نندن جمعه و عه خطی)

خریداری میشود!

نظر باینکه جمعی از نمایندگان، و غیر آنها درخواست دوره کامل این نشریه را نمودند، و از شماره اول «شماره غدیر» آن چند جلدی پیش در کتابخانه موجود نیست و تجدید چاپ آن هم مستلزم هزینه زیادی است که با وضع فعلی ما مقدور نمیشد خواهشمند است:

کتابخانه مدرسه فیه علم

۱- آقایان نمایندگان محترم آنچه از شماره غدیر موجود دارند که مصرف دوره‌ای ندارد. از تکفروشی آن خودداری کرده فوراً آن را بکتابخانه ارسال دارند.

۲- کسانی هم که آنرا تهیه نموده و فعلاً لازم ندارند در صورتیکه سالم و پاکیزه باشد تا موقع انتشار شماره ششم (۱۵ شوال ۸۵) بدفتر کتابخانه یا نمایندگان ما تحویل داده و بهای برداختی خود را دریافت دارند.